

Megjelenik minden vasárnap és esztőtörtékn.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomtatásban Kézdi-Vásárhelyt, hova ugy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előzetések, hirdetések, nyitlteri cikkek stb. intézendők.

Nyitlteri cikkek soronkint 10 kr-ért közöltnék.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

mindegy egyhasábos garmond-sorért vagy annak tőrfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számíttatnak. Ezenkívül minden beiktatásnál 80 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Pártviszályok.

Nincs oly párt, melyben időnként nem támadnának nézeteltérések, személyes sympathiák és antipathiák; csak hogy ezek a párt belső életében a pártvezérek által az értekezleteken elsimittatnak s kiegyenlítettnek, ugyanazért nyilvánosságra nem kerülnek.

Mindennap látjuk azt is, hogy azok, a kik a főelvekre nézve egyetértének, egyes eltérések dacára mégis együtt maradnak. Még a legjobb házasságokban is megtörténik, hogy férj és feleség néha összeszólalkozik s össze is vesz, de azért még sem válnak el, sőt minél előbb kibékülnek a nélkül, hogy a társadalom ezt észrevenné. Ha azonban a felek civódásukat nyilvánosságra hozzák, akkor vége a házi békének s indokolt a válás, akár ágytól és asztaltól, akár végképen.

Igy van az a pártoknál is. Ha a pártban külön frakció keletkezik, ennek mindig valami külön célja van, még ha be nem vallja is, a mi a párt tömörségét mégis veszélyezteti és gyanút gerjeszt azokban, a kik nem tartoznak ily frakcióhoz.

Igy volt az, midőn gróf Lónyai a vacsorapártot alapította a Deák-párton belül abból a célból, hogy a minisztereket egyenként egymásután székeikből kiforgassa. Ennek azonban az volt a következtése, hogy nem a miniszterek buktak meg, hanem a vacsorapártot tervező miniszter kénytelen volt leköszönni.

Ez mégis gyöngítette a pártot, mely többféle fázis után csak a fuzió által erősödött meg ismét.

Tapintatos pártvezér tehát, ha nézeteltéréseket tapasztal, kiegyenlíteni igyekszik az eltérő pártérzuleteket s megakadályozza, hogy a nagy párt, úgy mint Ausztriában és Németországban történik, frakciókba szétbomoljék s a parlamentáris kormányt lehetlenné tegye.

A nagy kormánypárt ellenében mindig keletkezik egy másik párt, mely alapjában különbözik a kormánypárttól, mert mind a két ellentétes pártnak van létjoga, ámbár különböző alapon, különböző módon fogja azt föl.

Magyarországban a két ellentétes párt közt volt mindig még egy középpárt is, mely a kormánypárttal ugyanazon egy közjogi alapot ismeri el, ugyanazért kénytelen kisebb érdekű pontokra, a kivitel módozataira, a kormány élesebb kritikájára és személyes ellenkezésre fektetni a fősúlyt, hogy létjogát bebizonyíthassa.

Minden ily középpártnak természetes vége azonban mégis csak az, hogy a kormánypárttal összeolvad, időközben azonban, hol az egyik, hol a másik ellentétes párthoz közeledik; egyszer a szélsőkkel fegyverszövetséget köt kormánybuktatás céljából, máskor közreműködik a kormány reformmunkájának keresztülvitelére s alkalmat nyer kimutatni, hogy nemcsak akarna, de képes is volna kormányozni.

Ily helyzetben van most az ugynevezett nemzeti párt, melyben szintén két irány nyilatkozik; az egyik a kormánybuktatás s a szélsőkkel való fegyverszövetség, a másik a

reformmunka felé szeretné terelni pártvezérét. Gróf Apponyi pedig mint Herkules, a keresztuton áll, de már a legközelebbi időben fogják látni, vajjon jobbra vagy balra tart-e.

Ezen különös helyzet hozta napvilágra azon pártviszályt is, mely már régen lappangott a szélsőbalnál. Eötvös Károly, a ki a liberálizmust soha meg nem tagadta, felmondta a kormánybuktatási fegyverszövetséget oly párttal, mely más és ellenkező közjogi alapon áll, mint a szélsőbal s a logika törvényei szerint azon pillanatban, a mint kormányra jutott, elrugná magától az előbbi fegyverszövetséget.

Eötvös azért tette azt, mert bizik Apponyi kitűnő tehetségeiben s csak időkérdésnek tartja azt, mikor jut kormányra, akár fuzió által, akár a nélkül.

Polónyi azonban meg van győződve arról, hogy Apponyi soha sem ülhet a bársonyszékbe; természetesen ajánlgatja tehát a fegyverszövetséget a nemzeti pártnak, mely a szélbal kezében Polónyi ügyes igazgatása mellett a legjobb eszközzé válnék a kormányoknak egymásutáni megbuktatására mindaddig, míg a dualizmus meg nem szűnik s Ausztria-Magyarország mint európai nagy hatalmasság fel nem bomlik.

Nem tagadjuk, hogy az ily felfogásnak is van logikája, mely nem gondol reformmal vagy liberálizmussal, de radikális változást akar eszközölni. Sőt, hogy sokan vannak a szélbalon, a kik csak ezt kívánják, nem pedig a liberális reformokat.

A „Székelyföld” tárczája.

A rendőr.

(Elbeszélés.)

Hirt: Barthalis János.

(Folytatás.)

— Nem kérek semmit, uram felelé Multosi. Jobb lesz, ha majd az egész összeget kerek számban kapom meg. És itt észre vette, hogy már is igen elbizakodottan beszél s elszomorodva tette hozzá:

— De lehet, hogy ok nélkül is fáradozom majd. Akkor azonban nem követelek semmit, bár ha rá pazaroltam volna is minden erőmet.

Azonban, midőn a vizsgálóbíró már távol járt, félig a reménykedés, félig a bizonytalanság hangján rebegé:

— Ha Isten segít, meg az én jó eszem, tizenkét ezer pengő üti a markomat.

Nejével is közölte az érdekes ujságot, titoktartást parancsolva neki, kiből ugyan ki nem lehetett volna szorítani a titkot és azután, mintha semmi sem történt volna megszakitolt napi foglalkozásuk után láttak.

* * *

Multosi azon kezdte a dolgot, hogy nem a hatóság által letartóztatott gyanúsítottak között kereste a Várkonyi gyilkosát. Fennebb ment ő a társadalom lépcsőjén. Egészen az urakig. Itt keresgélte képzeletében a gyilkost. Mert, hogy az eltűntet megölték, ahhoz semmi kétség nem fért nála. Így vélekedett az éles látású exrendőr.

És ez a gondolat egész éjjel nem hagyta aludni. Már másnapon kora reggel utra kelt, s számító gondolatokkal terhelve igyekezett a három órányi távolságban fekvő A . . . r felé.

A kit leghamarosabban megpillantott, az egy a . . . ri földmives volt, ki közel a helységhez szántogatott. A tapasztalt rendőrnek szóba állni vele és a beszéd fonalát odairányítani, a hova éppen akarta — már igen könnyű mesterség volt.

Önként érthető, hogy társalgásuk a Várkonyi esete körül forgott.

— Az egész környék mélyen fájlalja a jó urat, kiről nem lehet bizonyosan tudni, hogy él-e, vagy meghalt, — mondá beszéd közben érzésteljes hangon a földész.

— És mondja csak bátya — kapott a szón Multosi — volt-e ellensége a szerencsétlen urnak? Már tudja kend, olyan rossz embert értek az alatt, a ki vagy magán boszúból, vagy politikai, szóval bármely néven nevezendő gyűlöletből képes lett volna vele szemben a legvégsőkig menni.

— Hogy ellensége lett volna, azt nem tudom, bár elhiszem, hogy létezett olyan. Mert kérem, gazdag, nagyon gazdag volt a néhai (Isten nyugtassa meg ha meghalt már.) És gazdag embernek mint tudja is az ur, sok a nemjóakarójuk.

— Régóta volt nős Várkonyi ur? kérdé tovább a rendőr, ki újabb fordulatot igyekezett adni a beszélgetésnek, a nélkül, hogy a földmives sejtene, tudakozódásainak okát.

— Hét-nyolcz éve uram. Neje is tetemes hozományt vitt a házhoz. Gondolom, hogy a környékbeli fiatalság ezért neheztelhetett is a jó urra. Ez úgyhiszem bárki által is könnyen megmagyarázható.

A rendőr szíve nagyott dobbant e szavakra.

— És vajjon ki fájlalhatta legjobban az udvarlók közül, hogy Sziklai Olga Várkonyiné lett? — folytatá közönyös hangon.

— Ugy emlékszem, hogy Horgosi Arthur volt a legtüzesebb inádója. Legalább is úgy rebesgették annak idejében. Nem nősült meg azóta sem. Pedig tehetős ur ám! Közelebbről elhalt szülői után csinos örökség maradt rá.

— És milyen ember az a Horgosi ur? kíváncsiskodott az utas.

— Azt mondják, hogy nincsenek barátai, mert egy kissé gögös. De mi másképpen ismerjük. Derék ember az. Jobbágysait kiméli a tehertől. Ne-

Mi azonban még most is reméljük, hogy báró Kaas Ivor lelkes okoskodása daczára gróf Apponyi még sem fogja megengedni, hogy Polónyi ajánlatára a szélsőbal eszköz zévé váljék.

Pulszky Forencz.

Lukács Béla — Gyulafehérvár diszpolgára. Gyulafehérvár város tudvalevőleg diszpolgárnak választotta Lukács Béla kereskedelmi minisztert, ki valamikor a város orsz. képviselője volt. Egy 25 tagu küldöttség érkezett nov. 30-án Gyulafehérvárról a fővárosba, mely a diszpolgári oklevelet Lukácsnak átnyújtotta.

Az országgyűlés első ülésszaka az indemnítási törvényjavaslatnak a főrendiházban való letárgyalása után fog berekesztetni. Szükségessé teszi a berekesztést az a körülmény, hogy a képviselőház költségvetési vitája előreláthatólag hosszabb időt fog igénybe venni és így annak a szükségessége állhatna elő, hogy az ülésszakot a költségvetés tárgyalásának megszakításával zárják be. A míg az indemnítási törvényjavaslatot a főrendek letárgyalják, a képviselőházban napirendre fognak tűzötni a szabadelvű pártban elfogadott kisebb előterjesztések s a ház mentelmi bizottságának több rendbeli jelentése. Az ülésszak berekesztése a jövő hét legelejére várható.

Tábori- és vartüzörségünk anyagszereiben újabb időben némely változás történt, a mely a modern technika tényeges vívmányának tekintendő. Különösen alkalmazást nyertek a következő anyagszerek: 1. A kilencz centiméteres scharpnel, 1891; 2. a kettős gyutas, 1891. 3. a kilencz centiméteres tábori lafeták ujfékezője 1875—90. 4. a nyolcz ozentiméteres tábori ágyuk számára 1875 ben adoptált tíz centiméteres tábori lafeta. 5. a nyolcz milliméteres mitrailleusok sánczlafera és 6. a tizenöt centiméteres scharpnel öntött vasból, ostromágyuk számára; a schrapnel-lövegekkel többféle irányban tett kísérletek sikeres eredményt fejezték be. A füsttelen löpor fajtákkal a tábori ágyuknál alapos és nagy terjedelmű kísérleteket tettek, a miáltal megbízható eredményeket nyertek a különböző füsttelen löporfajták értékére nézve.

Érdekes tudnunk, hogy a katonai szakbizottság 6.5 milliméteres uj ismétlőfegyverekkel is kísérletet tett. Az eredmény azt tüntette ki, hogy a 6.5 mméteres ismétlő fegyver a 8 mméteres lövest pontoság tekintetében fölülmulja, valamint a 6.5 mméteres aczéllövegek átütőereje is meghaladja a 8 mméteresekét. Minthogy valószínű, hogy a kaliber további kisebbitése abban az irányban még kedvezőbb eredményeket fog fel-tüntetni, jelenleg folytatják a kísérleteket, 6.5 és 5 milliméteres ismétlő fegyverekkel.

künk pedig csak az olyan ember kell. Különben megtudja az ur a helységben bárkitől, mert ő is A... ron lakik, felelt óvatosan a földész, kinek már gyanusnak tünt fel az ismeretlen tudványa.

Multosi látta, hogy az öreggel ugyan nem sokra megy már. Eltávozott tőle hát, s a helység felé irányítá lépteit.

De beismerte, hogy nem volt kár szóba állni a földészszel.

A vendéglőben, hol senki sem ismerte őt — újabb meglepetés várakozott rá.

Az ivóban egy vidám társaságot talált, mely a legújabb eseményről, Várkonyi eltűnéséről vitakozott. Ez a csoport ugyan hamarosan eloszlott, de hátra maradt abból egy borvirágos orru, félig becsodálkozott fráter, kivel Multosinak álnév alatt megismerkedni, s vele beszédbbe eredni, nem volt nehéz dolog.

A korhely, borközbén, kérdés nélkül is közlékeny lett.

— Tudja az ur, hogy ha engemet kérdeznének azt megtudnám mondani, hogy Várkonyit megölték, meg arra is rá mutatnék, a ki elföldelte szegényt, kiabált akadozó hangon a korhely.

Ez már nagy állítás volt. Multosi a kimondott szavak értelmét mérlegelte.

— No, hát ki vele, ha olyan sokat tud Ön, ki a gyanúsított nevével — szóló nevetve — mint a kit nagyon mulattat az egész ügy.

— Ki? hogy kicsoda a gyilkos? Azt kérde-
uram?! kiáltott neki vörösödve a részeg, s nagyot

A szabadelvű-pártból.

A „B. C.” jelenti: A szabadelvű-párt nov. 29-ki értekezletének lefolyása beigazolta fejtegetéseinek jogosultságát, hogy a miniszterelnöktől várható kijelentés, a pártnak minden egyes tagját ki fogja elégiteni és megnyugtati. — Az egész párt nagy lelkesedéssel vette 29-én tudomásul Wekerle miniszterelnök nyilatkozatait, a nélkül, hogy csak egy képviselő is szükségesnek tartotta volna, hogy felszólaljon. Miután a miniszterelnök általános helyeslés közt elmondott nyilatkozataiban különösen hangsúlyozta, hogy külön tanácskozásokra semmi indok nem forog fenn, a 38 képviselő által kezdeményezett akció befjezettnek tekinthető.

Az ülés lefolyásáról az „O. É.” a következő tudósítást közli: Az országgyűlési szabadelvű-párt br. Podmaniczky Frigyes elnökle alatt 29-én értekezletet tartott, a melyen elnök meleg szavakkal emlékezett meg Wahrmann Mórnak, a párt régi jeles tagjának elhunytáról. Az értekezlet általános helyesléssel vette tudomásul, hogy elnök a párt nevében koszorút tétetett az elhunyt ravatalára s megbizta őt, hogy a párt nevében részvétíratot intézzen az elhunyt családjaához. Ezután a vaskapu kimélyítésére, a nagykaroly-somkúti vasutra, a nyugdíj-törvény egyik §-ának módosítására s a közös ügyi tulkiadásokra vonatkozó törvényjavaslatokat Neményi, Kajcsik és Hegedüs S. bizottsági előadók indokolása után vita nélkül elfogadták. — Wekerle miniszterelnök néhány megjegyzést tett ezután a párt beléletét érdeklő ügyben. Köszönetét nyilvánította a párt több tagja részéről irányában különlegesen is kifejtett bizalomért, a melyet a parlamentáris kormányzatnak megfelelően természetesen csak a vele szolidaritásban álló kormány tagjaival együttesen fogadhat el. (Élénk helyeslés.) Biztosítja a pártot arról, hogy a kormány mindent el fog követni arra, hogy programját megvalósítsa azon párt támogatásával, a melyből alakult, esetleg azok segítségével is, a kik a párthoz csatlakoznak. (Élénk helyeslés.) Biztosít mindenkit arról is, hogy a kormány semminemű különleges befolyás alatt nem áll, ilyesmit irányában senki nem gyakorolt, sőt ez meg sem kíséreltetett s megnyugtatóan kijelentheti, hogy ilyenek nem is léteznek. (Élénk helyeslés.) Ismétli egyik előző értekezleten tett azon kijelentését, hogy a kormány közvetlen érintkezésben akar állani a párt tagjaival, óhajtja, hogy az eszmék itt a párt kebelében vitattassanak meg s kéri, hogy az előterjesztést megnyugtató tudomásul véve, a felmerült incidenszt ezzel teljesen befjezettnek tekintsék. (Általános élénk helyeslés.) Elnök kijelenti, hogy az értekezlet a legnagyobb örömmel vette tudomásul a minisz-

terelnök előterjesztését. (Általános helyeslés.) Végül helyeslő tudomásul vétetvén a miniszterelnöknek az országgyűlés legközelebbi munkarendjére vonatkozó előterjesztése, az értekezlet véget ért.

Különfélék.

— **Személyi hir.** Báró Szentkereszty Stephanie ő méltósága, humán intézeteink nemes szívű alapítója városunkba érkezett, hogy a böcs vezetése alatt álló intézetek évi közgyűléseit megtartsa s folyó ügyeit intézze. A mily önfeláldozó nemes lélekkel karolja fel a kegyes báróné a védtelen árvák, tehetetlen öregek és szenvedő betegek sorsát: éppen oly rajongó szeretettel és tisztelettel siet minden önérzetes munkabíró hölgy és férfi, hogy a nemes bárónőnek a nagy munkában segítségére lehessen.

— **A kézdívásárhelyi jótékony nőegyesület** decz. 3-án nem tartott fillérestélyt, mivel deczember 10-én egy nagyobb szabású estélyt akar rendezni s erre az előkészületek az intézőket igénybe vette. Ezen sokat ígérő társas-estélyre előre is felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Időjárásunk** megenyhült. A hét elején uralkodott példátlan hidegek után, deczember ez a valódi téli hónap enyhébb légáramlatot hozott. Most már a hőmérő nem süllyed a 10 R°-ok alá.

— **Difteritisz.** November 30-ik napja óta Kézdí-Vásárhelyt difteritisz nem merült fel. November 10-én lépett fel és összesen 9 eset volt, melyek közül csak 4 végződött halállal.

— **A magyar államvasutak** üzletvezetőségének szíves figyelmébe. Általános a panasz, hogy a brassó-kézdívásárhelyi vonalon a kupék fűtése rendkívül gyarló. Majd emberölő hőség, majd megoly hideg uralkodik, hogy az utazók egészsége komolyan veszélyeztetve van. A nagy hőségen lehet segíteni, mert hát a szellőztetés könnyen megy, de a dermesztő hideg ellen nincs védekezés. Így november 29-én is két nő csaknem áldozata lett a hidegnek és többen betegek is lettek. Ezen a bajon úgy vélünk segíthetni, hogy az induló állomásokon, az indulás előtt legalább egy órával kezdjék fűteni a kupákat s másodsor alkalmazzanak olyan kupákat, melyek fűthetők, mert minálunk olyanok vannak, hogy Kézdí-Vásárhelytől Brassóig sem melegekedt át, mert hát rossz és elavult a szerkezetük. A brassó-kézdívásárhelyi vonalon figyelmet kell fordítani a Nemere szelére is, mely télen megszokott látogatni s ha valaki Nemerés időben talál Kézdí-Vásárhelytől Brassóig utazni egy kímustrált kupában, bizony megfagyva érkezhetik meg.

— **Kézdí-Vásárhelyt a kereskedők körében** egy igen üdvös mozgalom indult meg. A kereskedőifjuság elhatározta, hogy a keresk. tanoncok számára egy iskolát állít fel, melyben a tanulók egészen ingyenes oktatásban fognak részesülni. A felmerült költségeket az ifjusági egyesület viseli s abból a tanoncztartó kereskedőkre éppen semmi

rokonságban is állottak együtt. Közölte is vele jóvetelének célját, s gyanuit is.

Ez az ember aztán illő titoktartás terhe alatt sok mindenről felvilágosította.

— Szép összeg az, — mondá a többek között — melyet Várkonyi titokzatos ügyének felderítője fog kapni, hanem hidd el pajtás, én tiszser annyiért sem merném bűrömet kockáztatni vállalatodban. Tudod-e miért? Mert: a kit te gyanúsítasz, az ugyan meg nem támadható barlangjában; kutatást nem kezdhet sz nála, mert az ilyen kellemetlenségektől megvédi őt a nemesi jogok. Pedig feltételezem és hiszem, hogy Horgosi a gyilkos. Az ő portáján belül keresd a titkos ügy bizonyítékait.

Multosi tágra nyílt szemekkel bámult barátjára volt rendőrtársára, s az utóbbi szavaknál izgatottan ugrott fel, s idegesen csapott öklével a beszélő vállára.

— Hejh, pajtás, ha utóbbi feltevésed való volna... ha én... ha, talán... ha bejuthatnék oda... hebegett izgalomtól remegő hangján.

De a másik hamar kiabrándította álmaiból:

— És ha bejutnál is Horgosihoz, hol keresnéd a corpus delicti? Mondd csak?... Valahol, sehol. Vagy talán azt hiszed, el nem tüntette volna eddig áldozata hulláját? Hiszen rendőr voltál, habár most csak műkedvelő vagy e téren, tudhatnád, hogy a gonoszaknál első dolog a bizonyíték eltüntetése s második a hallgatás. (Folyt. köv.)

költség sem háramlik. Midőn a keresk. ifjuság ezen szép tettéről elismeréssel emlékezünk meg, a kereskedők pártfogását is kérjük a sokat ígérő új iskola részére.

— **Halálozás.** Már özvegy Kovács Károlyné Dezső Róza a maga és gyermeke Kovács Irén s a közeli és távolabbi rokonok nevében megsomorodott szível tudatja, hogy a gondos férj, önfeláldozó atya, szerető rokon Csernátóni Kovács Károly ny. m. kir. aljárásbíró élete 54 ik évében f. év. december hó 2-án éjjeli 2 órakor hosszas szenvedés után elhunyt. A boldogult halott hült tetemei f. év december hó 4 én d. u. 2 órakor az ev. ref. egyház szertartása szerint fognak Felső Csernátónban a családi sírkertbe örök nyugalomra helyeztetni. Nyugodjék békével! Felső Csernátón, 1892. év december hó 2-án.

— **Egy szakiskola előjárói.** A marosvásárhelyi állami fa- és fémipari szakiskola állandó felügyelő-bizottsága elnökül a kereskedelemügyi miniszter Tauszik B. Hugó iparkamarai elnököt, tagjaivá pedig Kovács Ferencz apát-plébános iparmuzeumi elnököt, Deák Lajos kir. tanfelügyelőt, Réthy Dezső kamarai titkárt és Dóza László kir. mérnököt nevezte ki. A kereskedelemügyi miniszter továbbá megerősítette Ajtay Gyula városi tanácsost, dr. Bernády György városi képviselőt, mint a város részéről, és Szabó István kamarai alelnököt és Schultz József iparost, mint a kamara részéről kiküldött felügyelő-bizottsági tagokat. Az állandó felügyelő-bizottság az ügyek vezetését a szervező bizottságtól legközelebb át fogja venni. A felügyelő-bizottság első ülésére Sztrenyi József iparfelügyelő is lejön.

— **Wekerle induló.** A szabadelvű-párt csütörtök este lakomát rendezett. Wekerle miniszterelnök tiszteletére a Hungáriában. A lakomán, mint beszélők, hatszázan vettek részt. Balog Károly, legjobb cigányprimásaink egyike, muzsikált a banketten. Ezt a megtiszteltetést e derék cigányprimás azzal hálálta meg, hogy a saját szerzeményű Wekerle-indulót mutatta be, melynek triója Wekerlénék egy kedvelt notája. A meg lehetőségen régi és ismert nótá szövege ez:

*Kék virágot virágozik a temető,
Hej de ritka az igazi szerető,
Arra kérem a jó Istent, teremtsd,
Adjon nekem igaz szívű szeretőt.*

Balog Károly e nótára megfelelő bevezetéssel igen ügyesen alkalmazta az induló-tempót s szerzeménye kellemetes meglepetés volt a miniszterelnöknek a banketten.

— **Pattenkofer és a kolera.** Az agg bajor tudós ki már régebben is a föld szennyes nedvességében kereste a kolera-járvány okát, Münchenben előadást tartott a koleráról. Előadása benünket is érdekelt. Ő ugyanis a kolera-bacillusban a kolerának csak a csiráját látja, melynek kifejlődésére egyrészt az szükséges, hogy az emberben meglegyen a kolerára való hajlandóság, másrészt az illető helyen meglegyenek a kolera-főltételei. Pattenkofer és Esmarch kolera-matériát vettek be, ki is fejlődtek rajtuk a kolerának bizonyos jelenségei, de könnyen kiállották a bajt, mert a bacillusok Münchenben nem találták meg azokat a főltételeket, melyek között veszedelmek lehetnek volna. Hamburgban nem merete volna a kísérletet megtenni. De bizony Budapesten sem lett volna tanácsos! A bajor tudós nem tartja szükségesnek azt a szertelen elzárkózást, melyet nálunk is követtek. A bacillust feltartóztatni nem lehet; de arról kell gondoskodni, hogy a városok tiszták legyenek, hogy a bacillusok ne tenyésztessenek. Siessünk a jó ivóvíz bevezetésével, a csatornák megépítésével, a kolerafészkek megtisztításával, akkor aztán ne féljünk többé a kolerától, mert nem bírja mérgét kiönteni, csirájában vész ki, mint Berlinben, a hová szintén eljutott volt.

— **Drákói rendszabályok Oroszországban.** A szentpétervári rendőrség most a közbiztonság megóvása végett új rendszabályokat léptetett életbe, melyek a rendőri felügyelet alatt álló embereknek a megélhetést csaknem lehetetlenné teszik. Az új rendszabályok szerint az ily embereknek tanítással, vagy mesterséggel foglalkozni szigorú büntetés terhére alatt tilos. Sem könyvnyomdászattal, sem litográfiával nem szabad kenyerüket keresniük; a rendőri felügyelet alatt álló könyvkereskedők, vagy kölcsönkönyvtárosok kénytelenek boltjaikat bezárni, az ily kávéosk és vendéglősök üzleteiket szintén nem folytathatják. Minthogy valamely névtelen följelentés is elegendő arra, hogy valakit rendőri felügyelet alá vessenek, el lehet képzelni, hogy mily következményeket fog maga után vonni ez a drákói rendszabály.

— **Kitüntetés.** Mautner Ödön budapesti magkeskedőt újlag szép kitüntetés érte. A bolgár nemzeti rend tisztí keresztféjével és a bolgár udvari szállítói címmel lett kitüntetve a kereskedelmi és mezőgazdasági téren szerzett érdemeiért. Minthogy pedig e hazai czigének hódítása a keleten egyszersmind a magyar termelés terőglalását

is jelenti, kétszeresen örvendünk említett kitüntetésnek, mert jelenleg, a midőn gombamódra keletkeznek új magarusok és a közönség a sok csalódás után haboz, vajjon hogy viselkedjék ezen magarusok ajánlataival szemben, jól esik ama megnyugtató tudat, hogy e szakmában is van oly hazai czigünk, a mely ritka szolid elvei és üzleti ténykedése által nemcsak belföldön örvend korlátlan és általános bizalomnak, hanem a külföldön is kivívta már az elismerést.

— **A haladás mostohái** voltak mindaddig a vidéki nagyobb városok lakói. A gőz és a villám a mi időkön áldásos fegyvere, de a vele járó áldásból a vidék vajmi keveset élvezett. Noha az érdeklődésen kívül ezer és ezer politikai és gazdasági érdek fűződik minden nagyobb eseményhez, ekkoráig nem történt gondoskodás, hogy ez események hire teljesen megbízható formában és a lehető legrövidebb idő alatt elérkezzék az ország minden részébe. A vidék majdnem teljes egy nappal később értesült minden nagyobb eseményről, mint a főváros, majdnem teljes egy nappal elmaradt a világtól. Ezt az egy napot, ezt az elvesztett időt szerzi vissza a vidéknek a Pesti Napló, mely december közepétől új alakban, új szervezettel jelenik meg olyképp, hogy esti lapját már a déli gyorsvonatok szétvitelik mindenfelé az országba. Egy fél nappal közelebb hozza a Pesti Napló a vidéket a világhoz, de ezenfelül azon lesz, hogy olyan újságot adjon a közönség kezébe, mely nemcsak a megérkezés idejére, hanem a tartalom gazdagságára és megbízhatóságára is felülmúlja a többi lapokat. Egészen újonnan rendezte be nyomdáját, két hatalmas rotációs gépet állítván fel, melyek nyomják, hajtogatják, felvágják és egyuttal összeenyvezik az egyes lapokat, úgy hogy a Pesti Napló minden egyes — 16—24 oldalra terjedő száma — egy-egy füzet lesz, teljesen kimerítő tükre az elmúlt napnak. Kitiűben szervezett szerkesztőség gondoskodik a lap szellemi tartalmáról, nagy és kiváló szakemberekből álló kiadóhivatal intézi a gyors és ügyes expediciót. A szerkesztőség élén a főszerkesztő és kiadótulajdonos ifj. Ábrányi Kornél országgyűlési képviselő áll, s a felelős szerkesztő Barina Izidor és helyettes szerkesztő Kálnoki Izidor mellett olyan kiváló erőkből összeállított redakció működik, mely már egymagában teljes garancia a lap jeles volta mellett. Örömmel üdvözljük tehát az újonnan szervezett Pesti Naplót, s mikor a vidéki közönségnek is legmelegebben ajánljuk a lapot, felhívjuk olvasóink figyelmét hirdetési rovatunkra, a hol az előzetési feltételek olvashatók.

A Bazar az 1891. év 43. füzetében a Richter-féle Horgony-Kőépítő-szekrényekről, következőt írja: A Richter-féle Horgony-Kőépítő-szekrények azokhoz a karácsonyi ajándékokhoz tartoznak, melyek a divatból ki nem mennek s melyek nem szorulnak a fokozódott ajánlásra, de nagyon is megérdemlik, hogy a szép karácsonyi ünnepek közeledésével a szülőknek újra meg újra emlékeztetükbe hozzattassanak. Richter F. Ad. és társa czig Rudolfstadtnban és Bécsben, ezen kőépítő-szekrények gyártója (Horgony-Kőépítő-szekrény a „Horgony“ gyárjegyéről) minden módon arra törekedik, hogy a közönség minden lehetséges kívánsát, a szekrények nagyságát és árait illetőleg teljesítse. Körülbelül 23 alapszekrényt hozott forgalomba, melyeknek ára 35 kr és 56 frt közt változik; ezenkívül vannak még kiegészítő- vagyis nagyító-szekrények, melyek hozzávásárlása által az első izben vásárolt alapszekrények rendszeresen nagyobbíthatók. Ezen korszerű építő-szekrények értékét illetőleg, melyet a kicsinyek nevelésére bírnak, a legkisebb nézet-eltérések sem léteznek; örüljünk, hogy az újkor technikái haladásai lehetségessé tették, hogy a faépítő-szekrény az olcsóbb és sokoldalubb kőépítő-szekrény által pótolható. A Bazar ítéletéhez nagyon szívesen csatlakozunk, mert a Richter-féle Horgony-Kőépítő-szekrények tényleg a legértékesebb ajándék kis és nagy gyermekek számára.

RÖVID HIREK.

— **Bányász-sztrájk.** Stajerlakon, Krassószörény-megyében 400 bányász sztrájkol. Csendőöröket küldtek a rendfenntartására. — **A szolnoki vasút állomás közelében** e hó 24-én a vonat egy ismeretlen asszonyt elgázolt. — **Resiczán** Soltész Antal bányamunkást két társa, Klimek József és Roth János, eddig ismeretlen okból agyonszurta. — **Simonyiban** Kovács György kis-czelli rendőrvadászatra indult s töltött fegyverrel maga mellé tette a kocsiba. A fegyver véletlenül elsült s a golyó a Kovács homlokába fúródott. A szerencsétlen ember nyomban meghalt. — **Felsőszényen** Bartha Kovácsmestert valaki az ablakon keresztül meglötte. A golyó a nyakszirten át a koponyába fúródott. — **Hegyszoros** közelében Szvetanics Mihály odaváló lakost meggyilkolták és kirabolták. A tett elkövetésével Roth Ferencz vasdobrai lakost gyanúsítják, a kit már le is tartóztattak. — **Szegeden** Kakóczi Mária 23 éves

bukott leány sztrichinnel megmérgezte magát. — **Makón** Kardos Ede postafőnök a posta pénztárából 830 frtot sikkasztott, minek következtében letartóztatták. — **A muzslyai telepen** Bozsár Pál másfél éves kis fia disznópörkölés közben oly közel ment a tűzhöz, hogy a ruhája meggyult. A szerencsétlen gyermek néhány órai kinlódás után meghalt. **Fiumében** Situnk József 79. ezredbeli katona a kaszánya harmadik emeletéről leugrott és szörnyet halt. — **Zsebely** községben Popa Juon jómódu földmivest meggyilkolták. — **Bécsujhelyen** Hochsteiner János háztulajdonost ismeretlen tettesek az utcán agyonlőtték és kirabolták.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Dobay János.

Hirdetések.

Csikos és koczkás selyemszöveteket, Louisina, Foulard, Surah, Taffeta, nemkülönbén Merveilleus selymeket is méterenkint 45 krtól 3 frt 85 krig egyes öltönyökre, vagy egész végekben is postabér- és vámmentesen szállít **Henneberg G.** (cs. és kir. udvarisállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

A Horgony-Pain-Expeller

Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölés, csusz, köszvény, hátfájdalma és meghűlések ellen a világ minden részén el van terjedve és kitűnő hatása által

— a legjobb —

házszer hirnevét elnyerte. A valódi Horgony-Pain-Expeller majdnem minden gyógyszerárban kapható 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben és így a legolcsóbb

házszer.

Háromszékvármegye alispánjától.

Sz. 12239—1892.

Árlejtési hirdetmény.

A nyén-bodza-krásznai hadászati fontosságú megyei közut 46—47 kilométer szakasza között építendő kettős utkaparóit hának 1190 frt 46 kr összeggel leendő felépítésére, **1892. évi december hó 17-ik napjának délutáni 3 órájára** a vármegyei jegyzői hivatali helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

Mi azon megjegyzéssel tétetik közhirrre, hogy vállalkozni szándékozők zárt ajánlataikat a tárgyalási nap déli 12 órájáig a megyei pénztárnál adják be, mivel a kitűzött határidőn tul ajánlatok nem fogadtatnak el.

Az ajánlatokba világosan kijelölendő az egységi árból leengedő %-lék számmal és bettivel.

A zárt ajánlatok borítékban lepecsételve nyujtandók be, az ajánlatokhoz a kikiáltási összegnek ötszázdtól mint bánatpénz csatolandó.

A feltételek, az árelemzés, árjegyzék és műszaki leirással együtt a jegyzői irodában, a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1892. évi november hó 28-án.

Tompa Miklós,
alispán.

PESTI NAPLÓ

fölveszi régi, eredeti alakját!

A PESTI NAPLÓ
A PESTI NAPLÓ
A PESTI NAPLÓ
A PESTI NAPLÓ
A PESTI NAPLÓ
A PESTI NAPLÓ
A PESTI NAPLÓ
A PESTI NAPLÓ

december 18-ikától kezdve naponként kétszer legalább 16–24 oldalnyi terjedelemben fölolvagva és ragasztva jelenik meg.

főszerkesztője és kiadótulajdonosa: **11. Ábrányi Kornél** országgyűlési képviselő.

felelős szerkesztője: **Barna Izidor.**

politikai pártoktól teljesen független.

szerkesztősége egészen újra, — az ország legjelesebb hírlapíróiból — alakult.

bel- és külföldi tudósításai, hírei és táviratai frisek és eredetiek lesznek s a legmegbízhatóbb forrásokból erednek.

ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági rovatát kitűnő szakírók szerkesztik.

bel- és külföldi tőzsde rovata mindig pontos és megbízható lesz.

nagy gondot fordít szépirodalmi rovatára, hol mindig a legkiválóbb írók neveivel találkozunk az olvasó.

regényei és tárczái élénkek lesznek és a közönségnek kellemes olvasmányul fognak szolgálni.

A PESTI NAPLÓ karácsonyi száma feltűnést keltő közleménnyel lepi meg olvasóit.

A PESTI NAPLÓ előfizetési árai:

Egész évre	14 forint = 28 korona.	Negyed évre	3.50 = 7 korona.
Fél évre	10 forint = 20 korona.	Egy hónapra	1.20 = 2 korona 40 fillér.

Egyes példányok minden hírlapkereskedésben kaphatók 5 kr-ért = 10 fillérért.

A PESTI NAPLÓ előfizetési ára (naponként kétszeri postaküldéssel, reggel és a délutáni gyorsvonatokkal)

Egész évre	20 forint = 40 korona.	Negyed évre	5 forint = 10 korona.
Fél évre	10 forint = 20 korona.	Egy hónapra	1.70 = 3 korona 40 fillér.

A PESTI NAPLÓ délutáni kiadása Budapestről a délután 3 óra előtt induló gyorsvonatokkal indítatik s minden vidéki városban még a megjelenés napján az újságelárusítóknál 4 krajczárért = 8 fillérért kapható lesz.

A PESTI NAPLÓ szerkesztősége:
Budapest, Ferencziek-tere 3. sz.

A PESTI NAPLÓ kiadóhivatala:

Budapest, Ferencziek-tere (Bazár-épület).

A ki a PESTI NAPLÓ-ra előfizet, az december 18-ikától január 1-éig a lapot ingyen kapja, úgy, hogy az előfizetés csak január 1-én kezdődik.

Mutatványes számokat december 18-ikától kívánatra egy hétig ingyen küld a PESTI NAPLÓ kiadóhivatala.

Pályázat.

A kézdivásárhely-kantai róm. kath. algymnasiumnál halálózás folytán üresedésbe jött az iskolaszolgai állás, melyre ezennel pályázatot hirdetek. Fizetése évi 120 frt havi részletekben. A pályázat határideje f. évi december 20. A feltételek megtudhatók a gymnasiumi igazgatónál.

1-3

Wittmann Ágoston gymn. igazgató.

Somogyi Vilmos katonai előkészítő iskolája

Budapest, Deák Ferencz-utca. 14. sz.

1. Egy éves önkéntességre előkészítő tanfolyam: oly ifjak számára, kik középiskolát nem végeztek.

2. Katonai reáliskola: oly ifjak számára, kik a m. kir. Ludovika akadémia vagy a cs. és kir. kadetiskola I., II., III. osztályába a felvételi vizsgára előkészülni óhajtának. Ezen ifjak bármily gyengék legyenek is a belépéskor kitűnő előmenetelért kezeskedem és tökéletesen megtanulnak németül.

Tartalékos és aktív tisztí tanfolyam.

Bővebb felvilágosítás iradamban (Budapesten Deák Ferencz-utca 14. sz.) esetleg programm által szerezhető.

Somogyi Vilmos,
igazgató-tanár.

4-6

Richter féle türelmi játékok: Gyötrőszellem, Keresztjáték, Körrejtély, Fejtörő, Pythagoras stb. sokkal mulatságosabbak most, mint az előtt, mert az új füzetek a kettősjátékokra is tartalmaznak feladatokat. Csakis a „Horgony” gyárjeggyel valódiak. Egy darab ára 35 kr.

Ezer meg ezer szülő dicsőreleg elismerte a híres Richter féle

Horgony-Kőépítőszekrények

nagy nevelési értékét, jobb és értékesebb játék nem létezik, sem gyermekek, sem felnőttek számára. Legjobb, és tekintetbe véve a tartósságot

a legolcsóbb karácsonyi ajándék

kis és nagy gyermekeknek. — Részletesebbet erről, valamint a türelmi játékokról a pompás építményekkel ellátott új árjegyzékben találni, melyet minden szülőnek ajánlhatunk, hogy kellő időben érdemes játékot válasszassanak gyermekeiknek. Ezen könyvecskét alulról cőtől ingyen és bementesen kapható. Mindazon kőépítőszekrények, melyek csomagolásán a „Horgony” gyárjegy hiányzik, közönséges és kiegészítőre hasznavehetetlen utaztatok; emélfogva mindig kifejezetten csak

Richter féle Horgony-Kőépítőszekrényei

kérendők és csak azok fogadandók el, mert eddig felülmúlhatatlanok s melyek 35 krtól egészen 5 frtig sőt ezen felül is minden finomabb játékszerkereskedésben készletten tartatnak.

Richter F. Ad. és társa

Első oszt. magyar csász. és kir. szabadalmazott kőépítőszekrénygyár
Bécs, I. Nibelungengasse 4.

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.